

Warszawa, dnia 18 sierpnia 2021

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy:DPB.bk.051.1.2021

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych**

Szanowny Panie Prezesie

W odpowiedzi na Pana wniosek z dnia 11 sierpnia br. (znak pisma: KRIR/MR/712/2021) związany z przedłużeniem terminu wysiewu międzyplonów ścierniskowych do 4 września 2021 r. oraz możliwością utrzymania ich na polu przez 8 tygodni, uprzejmie informuję co następuje.

Międzyplony ścierniskowe stanowią jedną z możliwości realizacji wymogu utrzymania obszarów proekologicznych (EFA¹) w ramach zazielenienia. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2015 r. w *sprawie obszarów uznawanych za obszary proekologiczne oraz warunków wspólnej realizacji praktyki utrzymania tych obszarów*, za obszary proekologiczne (EFA) uznaje się m. in. międzyplony jako obszary utworzone poprzez wysianie mieszanki składającej się co najmniej z dwóch gatunków roślin z następujących grup roślin uprawnych: zboża, oleiste, pastewne, bobowate drobnonasienne, bobowate grubonasienne, miododajne – z wyłączeniem mieszanki złożonej wyłącznie z gatunków zbóż. Jednocześnie, w ramach zazielenienia przepisy nie określają udziału procentowego ww. mieszanek. Ponadto mieszanek tych nie utrzymuje się jako uprawy w plonie głównym w roku następującym po roku jej wysiania.

Mieszanek należy wysiać w terminie od dnia 1 lipca do dnia 20 sierpnia i utrzymywać co najmniej do dnia 1 października – w przypadku międzyplonu ścierniskowego albo od dnia 1 lipca

¹ EFA – ang. ecological focus area.

do dnia 1 października i utrzymywać co najmniej do dnia 15 lutego – w przypadku międzyplonu ozimego.

Jeżeli z powodu warunków agrometeorologicznych nie można dokonać wysiewu międzyplonu ścierniskowego w ww. terminie, tj. do dnia 20 sierpnia, rolnik ma możliwość zmiany elementu proekologicznego zadeklarowanego we wniosku o płatność na inny obszar proekologiczny, np. na międzyplon ozimy, który należy wysiać od dnia 1 lipca do dnia 1 października i utrzymywać co najmniej do dnia 15 lutego. Rolnik może także dokonać zmiany gatunku roślin wysiewanych w mieszankach jako międzyplon lub zmiany działki, na której będzie utrzymywany międzyplon deklarowany jako EFA.

W przypadku skorzystania z tej możliwości należy pamiętać, że procent powierzchni zadeklarowanej jako EFA po zmianie nie może być wyższy niż we wniosku o przyznanie płatności (np. jeśli rolnik zadeklarował 5% powierzchni gruntów ornych jako EFA, zmiana jest możliwa do osiągnięcia 5%), a działki zadeklarowane przez rolnika muszą być w jego posiadaniu.

Jednocześnie, zmiana nie może stawiać rolnika w korzystniejszej sytuacji pod względem wypełnienia obowiązków wynikających z wniosku pierwotnego. O zmianach, które mogą być dokonywane w zakresie wszystkich rodzajów EFA, należy poinformować kierownika biura powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę rolnika, aby dostosować wniosek o przyznanie płatności do nowej sytuacji. Przedmiotowe zmiany mogą zostać złożone w każdym momencie od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji, chyba że organ powiadomił wcześniej beneficjenta o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub o jakichkolwiek niezgodnościach we wniosku o przyznanie płatności.

Ponadto, jeśli rolnik nie może dokonać wysiewu międzyplonu ścierniskowego w terminie określonym w przepisach, a jednocześnie posiada w swoim gospodarstwie więcej obszarów EFA, niż wymagane 5%, rolnik ma możliwość, w przypadku kontroli na miejscu, wskazania innych elementów EFA w gospodarstwie (niezadeklarowanych we wniosku o płatność na 2021 r.), w celu skompensowania nieobsianej powierzchni międzyplonu.

Za niewypełnienie wymogu utrzymania obszarów proekologicznych, czyli np. brak międzyplonu w określonym terminie, na rolnika może zostać nałożona sankcja w postaci pomniejszenia płatności. Jednakże, jeśli beneficjent nie jest w stanie spełnić kryteriów kwalifikowalności lub innych obowiązków w wyniku działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, zachowuje on prawo do wsparcia w odniesieniu do obszaru, który był kwalifikowalny w chwili wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności.

W takiej sytuacji, w myśl przepisów UE, rolnik powinien powiadomić kierownika biura powiatowego ARiMR o zaistnieniu takich okoliczności i złożyć dowody potwierdzające ich wystąpienie. Oświadczenie o zaistnieniu siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności wraz z dowodami potwierdzającymi ich wystąpienie, należy złożyć w terminie 15 dni od dnia, w którym rolnik lub upoważniona przez niego osoba są w stanie dokonać tej czynności.

W przypadku potwierdzenia, przez kierownika biura powiatowego, wystąpienia siły wyższej (każdy przypadek jest rozpatrywany indywidualnie), nie stosuje się kar administracyjnych. Co do zasady ustalenie, czy dana sytuacja jest siłą wyższą czy nie, zależy od tego w jakich konkretnych okolicznościach doszło do danego zdarzenia, a więc, czy w tych okolicznościach to zdarzenie było nadzwyczajne i nieprzewidywalne, i których następstw nie można było uniknąć mimo zachowania należytej staranności.

Jednocześnie uprzejmie wyjaśniam, że celem płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych jest rekompensowanie rolnikom poniesionych kosztów dodatkowych działań/wymogów realizowanych w celu osiągnięcia określonych celów środowiskowych. Wymogi w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego były przedmiotem negocjacji z Komisją Europejską (KE), podczas których KE przywiązywała szczególną wagę do zwiększenia poziomu ich ambicji i ich silniejszego ukierunkowania na presje środowiskowe. Wymogi te zostały zawarte w PROW 2014-2020, zatwierdzonym decyzją KE w grudniu 2014 r.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 415 z późn. zm.):

- w ramach Pakietu 1. *Rolnictwo zrównoważone*, rolnik jest zobowiązany do dwukrotnego, w trakcie 5-letniego okresu trwania zobowiązania, zrealizowania praktyki dodatkowej, w tym obowiązkowo raz – międzyplonu (wysiewany w terminie do dnia 1 października). Praktyka dodatkowa musi być wykonana najpóźniej w 4-tym roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego;
- w ramach wariantu 2.1. *Międzyplony*, rolnik jest zobowiązany do siewu roślin międzyplonowych w terminie do dnia 15 września.

W sytuacji wystąpienia trudnych warunków pogodowych, które uniemożliwią spełnienie ww. wymogów dotyczących wysiania międzyplonu odpowiednio w terminie do 1 października lub 15 września, rolnik powinien w terminie 15 dni roboczych od dnia, w którym on lub upoważniona przez niego osoba są w stanie dokonać takiej czynności, powiadomić kierownika biura powiatowego ARiMR o zaistniałych okolicznościach oraz dostarczyć dowody potwierdzające wystąpienie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności. Każdy taki przypadek jest rozpatrywany indywidualnie.

Zgodnie z przepisami UE (art. 4 rozporządzenia nr 640/2014²), w przypadku gdy rolnik nie jest w stanie wykonać wymogów podjętego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, w związku z wystąpieniem siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, nie mają zastosowania kary administracyjne, jednak płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna jest przyznawana w pomniejszonej wysokości tzn. rolnik nie otrzymuje płatności za te części zobowiązania (wymogi), których nie wykonał.

Z poważaniem

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Szymon Giżyński
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

² Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. *uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności* (Dz. Urz. UE L 181 z 20.06.2014, str. 48 oraz Dz. Urz. UE L 225 z 19.08.2016, str. 41)